

СТРАХ ОД УЗВИШЕНОГ БОГА

[Српски – Serbian – صربي]

Ахмед Ферид

Ревизија и обрада:

Ирфан Клица

Амра Дацић

Љубица Јовановић

Фејзо Радончић

2015 - 1436

IslamHouse.com

﴿ الخوف من الله ﴾

« باللغة الصربية »

أحمد فريد

مراجعة :

عرفان كليتسا

عمرة دانسيث

يوفانوفيتس ليوبيتسا

فيزو رادونشيش

2015 - 1436

IslamHouse.com

Хвала Богу у кога се полагају наде у благодот и награду, пред којим се стрепи од искушења и казне, који је срца Својих одабраних робова испунио духом наде, толико да су их благодати Његове довеле у Његово двориште, поштеделе куће патњи намењене непријатељима Његовим, који ударце бича застрашивања и жестоког укоравања показује на лицима оних који се окрећу од Његове узвишености, упућујући их према кући награде и благодати, одвраћајући их од супротстављања Његовим вођама и од излагања Његовом гневу, и који, како ланцима силе и строгости, тако и уздама нежности и благодоти, створења Своја води и усмерава према Рају Своме. Нека је Његов благослов на Његовог најодабранијег веровесника и миљеника Мухаммеда, његову породицу, другове и потомке!

Нада и страх су два крила којима, Богу блиски робови, лете према сваком, хвале вредном положају и две јахалице с којима се савлађују све препреке које воде ка оном свету, блискости Милостивог и мирису вртова, иако су путеви до њих далеки, терети тешки, препуни лукавстава и смицалица за срце и изазова за органе тела, једино воде узде наде. Од ватре паклене

и болне патње, иако су путеви до њих препуни уживања и најразличитијих наслађивања, одвраћају једино бичеви застрашивања и ударци кажњавања. Зато је смисао страха и наде, њихове врлине и начине на које се могу помирити, потребно описати и објаснити. Бог помаже да се постигну добра дела и води до највиших положаја!

СТРАХ ОД УЗВИШЕНОГ БОГА

Страх је Божији бич којим Он подстиче робове Своје да уче и раде како би заслужили Његову блискост. Страх је израз за бол и изгарање срца у ишчекивању да се у будућности не деси нешто ружно. Страх је оно што телу и његовим органима не допушта да се упуштају у грехе и што их држи у покорности. Помањкање страха води човека у немарност и грехе. Претеран страх га, опет, баца у очај и разочарење. Страх од Бога час долази од спознаје Бога, Његових атрибута и да, ако хоће може уништити све светове, а да Му се нико није у стању супротставити, час од спознаје мноштва греха и непослушности, а час од свега заједно. Степен страха од једног до другог човека је различит, у зависности од спознаје сопствених мана, спознаје Узвишеног

Бога, чињенице да Он ни од кога није зависан, а да је све од Њега зависно, као и да Он неће бити питан за оно што ради, а они ће бити питани. (Веровесници, 23).

Отуда су најбојажљивији они људи који себе и свога Господара најбоље спознају. Зато је Божији Посланик, нека је мир над њим, и рекао: "Тако ми Бога, ја од свих њих Бога најбоље познајем и од њих Га се највише бојим." У том смислу су и речи Узвишеног: **А Бога се боје од робова Његових - учени.** (Кур'ан, Створитељ, 28)

Ибн 'Аббас, Бог био задовољан њиме, је рекао: "Знање је довољан доказ о страху од Бога, а незнање о заведености."

Степени страха

Страх може бити недовољан, претеран и умерен. Онај који је умерен је најпохвалнији, јер је он средишњи пут. Недовољно бојажљив човек понаша се као размажена жена, тако да, када чује учење Кур'ана, или види нешто страшно, почне плакати и пролевати сузе, а чим то прође, поново се свим срцем преда

нехају. Ова врста страха је недовољна и од ње има мало користи, јер је слична сламци којом се удара снажна животиња, па се, зато што је не боли, нити може натерати на оно што се од ње тражи, нити укротити.

Такав је случај и код већине људи са осећајем страха. Изузетак су само учени и они који су спознали себе и свога Господара. У томе смислу ел-Фудајл б. Ијад каже: "Када те упитају: 'Бојиш ли се Бога?' Ти прећути одговор, јер ћеш се, ако кажеш да се не бојиш, сврстати у невернике, а, ако кажеш да се бојиш, у лажове." Овим је указао на страх који органе човековог тела чува од греха и уједно држи покорним Богу.

Такође се каже да страх није у плачу и брисању суза, већ у пролажењу онога од чега би могла задесити казна. Неко је други рекао: "Ко се нечега боји, он га избегава, а ко се боји Бога, он Њему бежи."

Упитан: "Када може да се каже да се роб боји?"-Неко је лепо одговорио: "Када се спусти на положај болесника који, из бојазни од дуге болести, тражи лека."

Страх је тај који пржи прохтеве човека до те мере да му, некада омиљени греси, сада постају одвратни, као што љубитељу меда и мед постане одвратан, када сазна да му је у њега подметнут отров. Страх не само да пржи прохтеве, дисциплинише органе тела, развија у срцу скрушеност, понизност и смиреност и од човека одстрањује охолост, мржњу и завидност, већ толико заокупља бригом да се на последице греха не сме ни мислити, а камо ли се у саме грехе упуштати. Зато човек нема времена да се бави туђим бригама, већ се мора свим својим бићем посветити себи, сам да се са собом бори и обрачуна, да води рачуна о сваком удаху и издаху, у сваком моменту да се каје за грешне мисли, погрешно предузете кораке и изговорене речи, да се понаша као онај ко је упао у канџе крволочне звери, - који никада не зна хоће ли га попустити, па да се из њих извуче, или ће га напасти и раскомадати. Такав је случај и са човеком код кога преовладава страх, који је и у своме унутарњем осећању и у вањском испољавању, преокупиран страхом, да нема времена да мисли ни на шта друго осим на њега.

Зато ни претерани страх који прелази све границе и човека баца у безнађе, очај и разочарење

није добар и као такав је покућен, јер човеку не да да обавља своје послове и обавеза онако како треба.

Позитивности страха

Узвишени Бог, онима који Га се боје, обећао је високе положаје у Рају и истиче да су то они који су на правом путу и који су обасути милошћу, знањем и Божијем задовољством. Узвишени тако каже:

... упутство на прави пут и милост за оне који се Господара свога боје. (Кур'ан, Бедеми, 154)

А Бога се боје од робова Његових - учени. (Кур'ан, Створитељ, 28)

Бог ће бити њима задовољан, а и они ће бити Њиме задовољни. То ће бити за онога који се буде бојали Господара свога. (Кур'ан, Доказ јасни, 8)

Укратко, зато што је страх од Бога резултат знања, све што упућује на врлину знања, упућује и на врлину страха. Узвишени Бог у томе смислу каже:

...а бојте се Мене, ако сте верници! (Кур'ан, Имранова породица, 175)

Бог не само да људима заповеда да Га се боје, већ га ставља као предуслов за ваљаност њиховог веровања. Зато је незамисливо да неко буде верник, а да се Бога не боји, макар то и не било довољно. Отуда је недовољан страх од Бога најбољи доказ Његовог недовољног познавања, а тиме и недовољно јаког веровања верника, јер Узвишени у императивној форми каже: ... и само се Мене бојте! (Ел-Бекаре, 40) Тј. бојте Ме се и добро пазите шта радите - шта смете, а шта не смете да чините! У одломку је, такође, потврда да се истински верник боји само Бога.

Казујући о становницима Раја Узвишени Бог каже:

И обраћаће се једни другима и једни друге питати: 'Пре смо међу својима страховали - говориће - па нам је Бог милост даровао од патње у огњу нас сачувао; ми смо Му се пре клањали, Он је, заиста, добротинитељ милостив. (Кур'ан, Ет-Тур, 25-28)

Под изразом страховали хтело се рећи: "Бојали смо се непослушности према Узвишеном Богу, па смо Му били покорни и послушни."

Узвишени, такође, каже:

Онима који се Господара свога боје и када их нико не види - опрост и награда велика! (Кур'ан, Власт, 12)

Они који из бојазни према Господару своме страхују, и они који у доказе Господара свога верују, и они који друге Господару своме равним не сматрају, и они који од онога што им се даје удељују, и чија су срца пуна страха зато што ће се вратити своме Господару, - они хитају да чине добра дела, и ради њих друге претичу. (Кур'ан, Верници, 57-61)

Тирмизи у својој збирци хадиса наводи да је 'Аиша, Бог био задовољан њоме, рекла: "Упитала сам Божијег Посланика, нека је над њим спас и мир, о овом ајету одломку речима: 'Јесу ли то они који пију вино, који чине блуд и који краду?' - Па ми је рекао: Нису, о Ес-Сиддикова кћери, него они који посте, клањају и дају зекат, па страхују да ли ће им (њихова дела) бити примљена. То су они који хитају да чине добра дела."

Божији Посланик, нека је над њим спас и мир, је, такође, рекао: "Једном човеку дошла је смрт, па је, када му је дозлогрдио живот, својима укућанима

опоручио: 'Када умрем, скупите велику гомилу дрва, баците ме на њу и потпалите ватру, затим пустите све док (ватра) не поједе моје месо и док не дође до мојих костију, па их, када тако изгоре, узмите и самелјите! Затим сачекајте ветровит дан и то разаспите по мору!'- Па су тако и учинили. Затим га је Бог поново саставио и упитао: 'Зашто си то учинио?' - Па је одговорио: 'Из страха од Тебе.' На то му је Бог опростио.'"

Од Ебу Хурејре, Бог био задовољан њиме, се преноси да је чуо да је Божији Посланик, нека је над њим спас и мир, рекао: "Ко се боји, на пут крене на почетку ноћи, а ко на пут крене на почетку ноћи стигне на одредиште. Зар Божија роба није скупоцена?! Зар Божија роба није Рај?" Тј. онога ко се боји, страх натера да мисли на онај свет, па бојећи се препрека и сметњи, пожури са чињењем добрих дела.

Ел-Хасан ел-Басри је рекао: "Верници су они код којих су, тако ми Бога, уши, очи и руке толико понизне, да незналица помисли да су болесни, а тако ми Бога нису, него здрави, само што се у њих, више него у друге, увукао страх, па их од овог света одвраћа знање о оном свету и говоре: "Хвала Богу који је од нас тугу одстранио!" А тако ми Бога, њих

није жалостило оно што и друге људе, нити им је ишта, чиме су тражили Рај, било тешко, за разлику од онога ко се не теши Богом, па му душа пуца за овим светом, нити мимо јела и пића не види друге Божије благодати, па ће због кратке памети казну искусити."

О страху

Узвишени Бог каже:

О ви који верујете, себе и породице своје чувајте од ватре чије ће гориво људи и камење бити, и о којој ће се анђели строги и снажни бринути, који се ономе што им Бог заповеда неће опирати, и који ће оно што им се нареди извршити. (Кур'ан, Забрана, 6)

Ето, тако Господар твој кажњава села и градове који су насиље чинили. Кажњавање Његово је заиста болно и страшно. То је поука за оне који се плаше патње на оном свету; а то је Дан када ће сви људи бити сабрани и то је Дан када ће сви бити присутни а Ми га одгађамо само за неко време. Онога дана кад дође, без допуштења Његовог нико ни реч неће изустити, а међу њима

биће несрећних и срећних. И несрећни ће у Пакао, у њему ће тешко издисати и удисати. (Кур'ан, Худ, 102-106)

Од Енеса, Бог био задовољан њиме, се преноси да је рекао: "Божији Посланик, нека је мир над њим, је на хутби, какву никада нисам чуо, говорио и између осталог, рекао: 'Да знате оно што ја знам, мало бисте се смејали, а много бисте плакали', па су другови Божијег Посланика, нека је мир над њим, јецајући од плача, покрили своја лица."

У једној другој верзији стоји: "Божији Посланик, нека је мир над њим, о својим друговима је нешто чуо, па је одржао говор у коме је, између осталог, рекао: 'Показан ми је и Рај и Пакао, па никада као данас нисам видео толико и добра и зла. Да знате оно што ја знам, мало бисте се смејали, а много бисте плакали.' Другови Божијег Посланика, нека је мир над њим, нису запамтили тежи дан од тога, када су своја лица покривали и од плача јецали."

Од Абдуллаха б. еш-Сиххира се преноси да се из Посланикових, нека је мир над њим, прса када би стао на молитву, чуло зујање попут кључања воде у

лонцу. Ето, какав је био страх Божијег Посланика, нека је мир над њим!

Што се тиче анђела и страхопоштовања, Узвишени о њима каже: **Боје се Господара свога који влада њима, и чине оно што им се нареди.** (Кур'ан, Пчеле, 50), а на другом месту: **И грмљавина велича и хвали Њега, а и анђели, из страхопоштовања према Њему.** (Кур'ан, Гром, 13)

Ако размислимо о томе како су се у том погледу држали другови, Бог био задовољан њима, и честите генерације верника после њих, видећемо да су, с једне стране, били максимално активни на делу, а с друге стране, показивали страхопоштовање, за разлику од нас који не само да се не бојимо довољно, него се превише осећамо комотно и сигурно и још не радимо.

Све што је човекова спознаја Узвишеног Бога, а тиме и самог себе боља, све више према Њему показује страхопоштовање и све се више залаже да чини добра дела, и обрнуто, све што је његово непознавање свога Господара и самог себе веће, све се више осећа сигурним.

Ебу Бекр ес-Сиддик, Бог био задовољан њиме, је рекао: "Волео бих да сам длака на телу верника." Он би се, када би стао на молитву, као штапић, од страхопоштовања према Узвишеном Богу најежио."

Омер б. ел-Хаттаб, Бог био задовољан њиме, је учећи поглавље "Гора", дошавши до одломка: **Казна Господара твога сигурно ће се догодити.** (Кур'ан, Гора, 7) Бризнуо би у плач, уплашио се и од страха се разболео, да су га у болести обилазили, као и то да је на самрти своме сину говорио: "Тешко теби! Стави ми образ на земљу, не би ли ми се Бог смиловао!" Затим је три пута уздахнуо и рекао: "Мајко моја, шта ћу, ако ми Бог не опрости?!", А потом је испустио душу. За њега се, такође, прича да би се, учећи Кур'ан ноћу, од претњи појединих одломака толико препао да данима не би излазио из куће и да би га пријатељи, мислећи да је болестан, обилазили. На његовом лицу препознавале су се две црне црте настале од плача. Приповеда се да му је Ибн Аббас једном приликом рекао: "Дај Боже да се под твојим заповедништвом подигну многи градови и освоје многе земље (а то је и учинио)!", Па му је одговорио: "Волео бих да се спасим и био бих задовољан када не бих имао ни награде ни казне."

Од Осман б. Аффана, Бог био задовољан њиме, се приповеда да би знао да стане изнад гроба, да заплаче од страха и да лије сузе толико да би му од суза сва брада била мокра. Једном је, таквом приликом, рекао: "Када бих се нашао између Раја и Пакла не знајући шта ме чека, пре бих се одлучио да будем прашина, него да сазнам где ћу да завршим."

'Али б. Ебу Талиб, Бог био задовољан њиме, је једном приликом, предавши селам (мир) на јутарњој молитви, обузет потиштеношћу, почео да преврће руке и да говори: "Добро се сећам другова Божијег Посланика, нека је над њим спас и мир. Данас не видим никога ко им је сличан. Ујутро су устајали са пуно љубави и полета, озарених лица и са траговима прашине на челу од ноћне молитве, као што се код коза на коленима виде трагови од лежања. Након што би ноћ, на сеци или стојећи на ногама, учећи Кур'ан, провели осванули би и нови дан дочекали спомињући Бога. На ноћној молитви су били толико устрајни да су се на њему њихали као дрво на ветровитом дану и да су сузе толико пролевали да им се од њих одећа знала наквасити. Тако ми Бога, чини ми се да су се људи превише опустили и занемарили." Од тада, па све док му Ибн Мулзим није задао смртоносни ударац, никада га нису видели да се насмејао.

На Ибн Аббаса, Бог био задовољан њиме, су се испод очију, од силних суза, могли видети трагови попут дотрајалих веза за обућу.

Ебу Зерр, Бог био задовољан њиме, је често говорио: "Да знате на шта ћете све после смрти наићи, никада с апетитом залогај хране не би појели, гутљај воде попили нити се у кућу од сунчеве жеге склонили, него би се, ударајући се по прсима, попели на брдо и сами себе оплакивали. Понекад пожелим да је Бог дао да сам воћка, па да ме посеку и поједу."

Од Абдуллаха б. 'Амра б. ел-'Аса се преноси да је рекао: "Плачите, а ако не можете, онда се претварајте да плачете, јер тако ми Онога у чијој је руци мој живот, да неко од вас зна оно што не знате, толико би запомагао да би му гласа нестало и клањао би све док не би кичму сломио."

Муса б. Мес'уд је рекао: "Када би заједно сели са Суфјаном, толико смо осећали да се боји и стрепи, да нам се чинило да је свуда око нас ватра."

Описујући ел-Хасана, неко ко га је познавао је рекао: "Када би се помолио, изгледао би толико тужан као да се враћа са погребне молитве најдражег пријатеља, када би сео, изгледао би као да је

заробљеник који очекује да му одсеку главу, а када би се споменуо Пакао, изгледао би као да је једино ради њега створен."

Приповеда се да је Зурара б. Ебу Евфа, судија из Басре, клањајући људима као предводник јутарње молитве, почео учити поглавље "Покривени" и да је, када је дошао до речи Узвишеног: А када се у рог пухне. (Покривени, 8) Застао, расплакао се, почео да јеца и у молитви је од страха умро.